

Alfred Nobel
University

**ТРАНСФОРМАЦІЯ
ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ ТА ІНСТИТУТІВ
У НОВИХ ГЕОСТРАТЕГІЧНИХ РЕАЛІЯХ**

**XI Міжнародна науково-практична
конференція молодих вчених і студентів**

**TRANSFORMATION
OF ECONOMIC SYSTEMS AND INSTITUTIONS
IN THE NEW GEOSTRATEGIC REALITIES**

**Proceedings of 40th International
Scientific and Practical Conference
for Young Scientists and Students**

Том 2

**20-21 квітня 2026 р.
April 20-21, 2026**

ANU
Alfred Nobel
University

duan.edu.ua

**ТРАНСФОРМАЦІЯ ЕКОНОМІЧНИХ
СИСТЕМ ТА ІНСТИТУТІВ У НОВИХ
ГЕОСТРАТЕГІЧНИХ РЕАЛІЯХ**

**TRANSFORMATION OF ECONOMIC
SYSTEMS AND INSTITUTIONS IN THE NEW
GEOSTRATEGIC REALITIES**

*Матеріали XL Міжнародної науково-практичної
конференції молодих вчених і студентів*

*Proceedings of 40th International Scientific and Practical
Conference of Young Scientists and Students*

Том 2

Електронне видання

*20-21 квітня 2026 р.
April 20-21, 2026*

Дніпро
2026

УДК 339.92

Т 65

Організаційний комітет:

- В. Соколова, PhD з державного управління, проректор з наукової та міжнародної роботи Університету імені Альфреда Нобеля – голова*
- С. Феодорова, д.е.н., професор, зав. кафедри глобальної економіки Університету імені Альфреда Нобеля – заступник голови*
- С. Геращенко, к.е.н., доцент кафедри економічної теорії та міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»*
- О. Задоя, к.е.н., доцент кафедри глобальної економіки Університету імені Альфреда Нобеля*
- Р. Ключник, к.пол. н., доцент кафедри глобальної економіки Університету імені Альфреда Нобеля*
- Е. Лимонова, к.е.н., доцент кафедри глобальної економіки Університету імені Альфреда Нобеля*
- А. Магдич, к.е.н., доцент кафедри глобальної економіки Університету імені Альфреда Нобеля*
- В. Матей, к.е.н., доцент кафедри міжнародних фінансів Київського національного університету імені Тараса Шевченка*
- Л. Буря, методист кафедри глобальної економіки Університету імені Альфреда Нобеля – технічний секретар*

Науковий комітет:

- А. Задоя, д.е.н., професор кафедри глобальної економіки Університету імені Альфреда Нобеля – голова*
- С. Кузьмів, д.е.н., професор кафедри глобальної економіки Університету імені Альфреда Нобеля – заступник голови*
- Анураг Газаріка, PhD, старший викладач та академічний радник Глобального міжконфесійного університету (США)*
- Р. Джабраїлов, д.ю.н., професор, заступник директора з наукової роботи Державної установи «Інститут економіко-правових досліджень імені В.К. Мамутова Національної академії наук України»*
- Ю. Петруня, д.е.н., професор кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності Університету митної справи та фінансів*
- В. Осецький, д.е.н., професор кафедри економічної теорії, макро- і мікроекономіки Київського національного університету імені Тараса Шевченка*
- А. Філіпенко, д.е.н., професор, Президент Всеукраїнської асоціації економістів міжнародників*
- Богуслав Шлюсарчик, д.е.н., професор, доктор економічних наук, професор, Карпатський державний коледж у Кросно (Польща)*
- Фан Мінь Дук, PhD, доцент, відділ міжнародного співробітництва Академії журналістики та комунікацій (В'єтнам)*

Трансформація економічних систем та інститутів у нових геостратегічних реаліях: Матеріали XL Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених і студентів, Дніпро, 20-21 квітня 2026 р. [Електронне видання]. У 2-х томах. Том 2. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2026. 216 с.

ISBN 978-966-434-628-0

Збірник містить матеріали доповідей учасників XL Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених і студентів «Трансформація економічних систем та інститутів у нових геостратегічних реаліях». У ньому представлено наукові підходи дослідників з України, Великої Британії, Польщі, Чехії, В'єтнаму та інших країн до оцінки сучасних процесів глобалізації та розвитку інтеграційних тенденцій у світовій економіці. Значну увагу приділено трансформації економічних систем і інституцій, питанню підвищення рівня конкурентоспроможності країн ЄС, а також змінам у європейській безпековій архітектурі під впливом нових геостратегічних викликів. Особливо розглянуто вплив російської агресії проти України на національні та глобальні економічні процеси. Матеріали подано в авторській редакції; висловлені позиції можуть не збігатися з точкою зору організаційного комітету конференції.

Відповідальний за випуск: С.О. Федулова, доктор економічних наук, професор,
зав. кафедри глобальної економіки.

**Співфінансується
Європейським Союзом**

«Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them».

«Фінансується Європейським Союзом. Проте висловлені погляди та думки належать лише автору(ам) і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу чи Європейського виконавчого агентства з питань освіти та культури. Ні Європейський Союз, ні грантодавець не можуть нести за них відповідальність».

© Університет імені Альфреда Нобеля,
оформлення, 2026

ISBN 978-966-434-628-0

ЗМІСТ

Матеріали круглого столу «Нова архітектура європейської безпеки у сучасних геостратегічних реаліях»

Доповіді

<i>Drobotun V. Využití nátlakových nástrojů v bipolárním úspořádaní: případ USA vůči Rusku a Ukrajině.....</i>	7
<i>Veretilnyk O. Strategia gospodarcza Afganistanu (2021–2026) a konflikty zbrojne w Iranie i Pakistanie.....</i>	17
<i>Vizničenko S. Súčasní přístupy do formování byznys-modelů podnikání v podmínkách digitální ekonomiky.....</i>	24
<i>Kaluzhna Yu. Ormuzská průtoka v systému geopolitických šoků: výzvy pro strategickou autonomii ES a transformace světového energetického trhu.....</i>	32
<i>Ključnik P. Mezinárodní ekonomická a politická bezpečnost v podmínkách nejistoty.....</i>	46
<i>Novosela A. Vliv sociálních sítí na rozvoj byznysu.....</i>	52
<i>Nosova N. Integrace Ukrajiny do ES jako možnost stabilního rozvoje domácího zemědělství.....</i>	58
<i>Petrova V. Informační válka jako součást současných konfliktů.....</i>	62
<i>Rychagova V. Fenomen umělé inteligence: specifika šíření a fungování.....</i>	70
<i>Saxno T., Pashchenko V. Globální rizika jako determinanty strategického plánování a odolnosti byznysu v podmínkách globální nestability... </i>	77
<i>Turčina I. Transformace metodologie faktorového rozboru zisku podnikání v podmínkách vojenské destabilizace a relokace.....</i>	82
<i>Fesun A. Strategie Soft Power u vnější politiky vedoucích států světa.....</i>	85

Tezi dopověдей

<i>Ivanova R. The role of international financial organizations in the transformation of Ukraine's economic institutions under new geostrategic realities.....</i>	93
<i>Korohodova O. International product life cycle management based on industry 4.0-5.0 and circular economy</i>	95

<i>Kraus K., Kraus N. Evolutionary processes of industries 4.0 and 5.0 on the way to the emergence of industry 6.0.....</i>	99
<i>Баранов Г. Глобалізація та глобальні проблеми сучасності.....</i>	101
<i>Березюк-Рибак І. Розвиток аграрного виробництва як платформа взаємодії України та ЄС.....</i>	104
<i>Брюховецька Н. Ціннісні орієнтири використання людських ресурсів і формування людського капіталу в умовах міжнародної інтеграції.....</i>	114
<i>Булєєв І. Еволюція підприємств та формування адаптивних бізнес-структур в умовах інтернаціоналізації виробництва.....</i>	117
<i>Воронова А., Смирнова Т. Напрями післявоєнної реконструкції України.....</i>	122
<i>Громова О. Комунікаційний менеджмент як інструмент підвищення довіри до українських підприємств на міжнародному ринку у контексті післявоєнної трансформації економіки України.....</i>	126
<i>Захарова О. Ключові пріоритети розвитку української освіти для інтеграції в європейський простір.....</i>	128
<i>Захарова О., Юрко І. Роль інтелектуального капіталу в інноваційному розвитку підприємства в повоєнний період.....</i>	131
<i>Касьянова Н. Цифровізація як трансформаційний чинник міжнародної торгівлі послугами.....</i>	134
<i>Ковера С., Загоруйко С. Адаптивне управління виробничим потенціалом промислового підприємства в умовах воєнно-повоєнної трансформації та євроінтеграції.....</i>	138
<i>Копілева-Ромащенко У., Глуценко Я., Корогодова О. Політико-правове середовище Франції як фактор трансформації міжнародних економічних відносин.....</i>	142
<i>Кудин М. Роль безготівкової економіки у повоєнному відновленні України.....</i>	149
<i>Манолова К. Умови забезпечення стійкості підприємств в умовах кризових явищ.....</i>	151
<i>Марцішевський Б. Перспектива розвитку зеленої економіки в Україні в контексті європейської інтеграції.....</i>	155
<i>Марцішевський Б. Розвиток екоіндустріальних парків як драйвер повоєнного відновлення економіки України.....</i>	159
<i>Марченко О. Глобалізація сучасного світу: перспективи та суперечності.....</i>	164
<i>Масляєва О. Вплив зовнішньоекономічної діяльності України на економіку європейських країн: експорт зерна під час війни.....</i>	167
<i>Онїкієнко Н. Менеджмент у міжнародному економічному співробітництві: формування стратегій ефективної інтеграції підприємств на глобальних ринках.....</i>	170

корупційними проявами в освітньому середовищі. Окрім цього, потребує подальшого розвитку система міжнародної співпраці та участі українських університетів у спільних освітніх і наукових проєктах із європейськими партнерами. Значну увагу також слід приділити підвищенню рівня володіння іноземними мовами серед здобувачів освіти і викладачів, що є важливою умовою академічної мобільності. Запровадження принципів STEAM-освіти також дозволить посилити міждисциплінарний підхід до навчання, поєднуючи науку, технології, інженерію, мистецтво та математику [1]. Подолання цих проблем сприятиме підвищенню якості вищої освіти та створитиме передумови для інтеграції України до європейського освітнього простору.

Отже, Україна вже зробила важливі кроки у реформуванні освіти відповідно до європейських принципів, однак значна частина змін все ще перебуває на етапі поступового впровадження та потребує подальшого вдосконалення. А на це потрібен час, достатня кількість ресурсів, висококомпетентний кадровий склад та послідовна державна політика, спрямована на підтримку освітніх реформ.

Список використаних джерел

1. Захарова О.В. Потенціал STEAM-освіти для розвитку знань та наукових здібностей професіонала. Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту. 2025. №2 (34). С. 20-33.

**О. Захарова,
І. Юрко,
Черкаський державний технологічний університет,
м. Черкаси (Україна)**

РОЛЬ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ В ІННОВАЦІЙНОМУ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА В ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД

Сьогодні в Україні йде війна, проте через певний період часу за умов повосенного відновлення виникне необхідність пошуку ефективних чинників забезпечення інноваційного розвитку підприємств, щоб досягти на цьому підґрунті швидких результатів відновлення та оздоровлення економіки країни. У цьому контексті особливого значення набуває інтелектуальний капітал як ключовий ресурс формування конкурентних переваг і стійкого економічного зростання. Саме знання, компетенції персоналу, організаційні можливості та інноваційний потенціал стануть визначальними для відновлення та модернізації діяльності підприємств як основного драйвера економіки. В умовах обмеженості матеріальних і фінансових ресурсів інтелектуальний

капітал виступає одним із найбільш доступних і ефективних інструментів підвищення результативності господарської діяльності, проте і він має вже сьогодні підлягати збереженню і розвитку, що особливо актуально за умов потужної демографічної кризи в країні. Це може бути забезпечене на підґрунті формування сприятливого середовища для розвитку людського потенціалу, привласнення нових знань і опанування проривних інноваційних технологій. Підтримка таких процесів сприятиме підвищенню інноваційної активності підприємств та забезпечить їх адаптацію до нових економічних умов. Саме тому дослідження ролі інтелектуального капіталу в інноваційному розвитку підприємств у повоєнний період є надзвичайно актуальним.

Що ж потрібно робити вже зараз, щоб в повоєнний період були створені сприятливі умови для розвитку громад, міст та економіки країни в цілому? На наш погляд, керівники підприємств мають звернути увагу на п'ять основних важелів впливу, реалізація яких буде сприяти нарощуванню в майбутньому їх інноваційного потенціалу [1].

Важливою умовою інноваційної активності підприємства виступає розвиток людського капіталу та професійних компетенцій персоналу [2]. Саме тому вже сьогодні, незважаючи на суттєву обмеженість фінансових ресурсів та можливостей у розпорядженні підприємства, необхідно інвестувати у підвищення кваліфікації працівників, їх навчання та перепідготовку відповідно до очікуваних параметрів нових умов господарювання в повоєнний період. Єдине, що можна порадити керівництву, – це здійснювати інвестування у людський капітал не масово, а точково – основні ресурси мають бути спрямовані на професійний розвиток і збереження талантів. Особливу увагу при цьому слід приділяти розвитку цифрових навичок, інноваційного мислення та готовності працювати з новими технологіями (яких може на сьогодні ще й не розроблено). Важливим у цьому контексті є впровадження систем безперервного навчання та корпоративних освітніх програм, формування кадрового резерву. Це в майбутньому сприятиме підвищенню рівня продуктивності праці та здатності персоналу генерувати нові ідеї. В результаті підприємство отримає більш адаптивний і конкурентоспроможний кадровий склад, підготовлений до викликів майбутнього.

Наступним кроком має стати формування на підприємстві ефективної системи управління знаннями [3]. З цієї метою мають бути створені умови для накопичення, збереження та передачі знань усередині підприємства. Це передбачає впровадження внутрішніх баз і банків знань, корпоративних порталів та ефективних систем обміну досвідом і привласнення знань. Важливим є заохочення працівників до

поширення власних напрацювань і кращих практик. Має бути запровадженою традиція, відповідно до якої працівник, який отримав нові знання, має, по-перше, відразу їх застосувати на практиці, а по-друге, поділитися цими знаннями зі всіма членами трудового колективу, які також мають відразу почати використовувати отримані знання на практиці з метою їх закріплення. Такий підхід дозволить уникнути втрати критично важливої інформації і знань та підвищити ефективність управлінських рішень. У довгостроковій перспективі це сприятиме розвитку інноваційної культури на підприємстві.

Підприємствам слід також впроваджувати механізми мотивації працівників до генерації та реалізації інноваційних ідей. Це можуть бути як матеріальні стимули (премії, бонуси), так і нематеріальні (визнання, кар'єрне зростання, залучення до процесів прийняття рішень). Важливо створити сприятливе середовище для творчості та експериментування. Підтримка ініціатив працівників сприяє появі нових продуктів, послуг і бізнес-рішень, що стане запорукою зростання конкурентоспроможності підприємства на ринку.

Ефективне використання інтелектуального капіталу потребує сучасних організаційних структур і процесів, тому підприємствам слід впроваджувати гнучкі методи управління, цифрові технології та автоматизовані системи. Важливо також розвивати внутрішню інноваційну інфраструктуру, включаючи дослідницькі підрозділи та проектні команди. Це дозволить швидше впроваджувати нововведення та адаптуватися до змін ринку. В результаті підвищується ефективність управління та реалізації інноваційних проектів.

Досягти успіху у справі активізації інноваційного зростання також можливо на підґрунті активної співпраці суб'єктів господарювання з науковими установами, університетами та міжнародними організаціями [4]. Така взаємодія буде сприяти взаємовигідному обміну знаннями, технологіями та інноваційними рішеннями. Важливим є також залучення інвестицій (як у сферу виробництва, так і в науку) і участь у спільних дослідницьких проєктах, що прискорить впровадження інновацій і знизить ризики їх реалізації. У повоєнний період такі партнерства відіграватимуть ключову роль у відновленні та розвитку.

Отже, інтелектуальний капітал виступає ключовим чинником забезпечення інноваційного розвитку підприємств у повоєнний період. Його ефективне використання дозволить компенсувати обмеженість матеріальних і фінансових ресурсів та формувати стійкі конкурентні переваги. Важливу роль у цьому процесі відіграють розвиток людського потенціалу, впровадження систем управління знаннями та стимулювання інноваційної активності персоналу. Не менш значущими

є удосконалення організаційних процесів і розширення співпраці з науковими та міжнародними партнерами. Комплексна реалізація цих напрямів сприятиме підвищенню ефективності діяльності підприємств і їх адаптації до нових економічних умов. У повоєнний період це дозволить створити передумови для відновлення української економіки та її переходу на інноваційну модель розвитку. Таким чином, розвиток інтелектуального капіталу має стати одним із стратегічних пріоритетів підприємств в Україні сьогодні та на перспективу.

Список використаних джерел

1. Захарова О.В. Світова практика післявоєнного відновлення та сценарування розвитку міст: перспективи для України. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Економіка і менеджмент»*. 2023. №54. С. 63-66.
2. Мостовенко О., Зінченко М. Людський капітал – основний актив України: проблеми та механізми повернення після війни. *Просторовий розвиток*. 2024. №10. С. 582-592.
3. Нетреба І.О. Управління знаннями в системі організаційної культури підприємства. *Ефективна економіка*. 2021. №4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8782>.
4. Захарова О.В., Настенко О.Р. Стратегічне партнерство бізнесу та освіти як умова активізації розвитку ІТ-сфери України. *Економіка і організація управління*. 2023. №1(49). С. 5-15.

Н. Касьянова,
nat_kas@ukr.net

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЯК ТРАНСФОРМАЦІЙНИЙ ЧИННИК МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ ПОСЛУГАМИ

Сучасна архітектура міжнародних економічних відносин на початку 2026 року зазнає фундаментальної трансформації, яку в науковому дискурсі визначають як перехід до «цифрової парадигми глобального обміну». Згідно з аналітичними даними Конференції ООН з торгівлі та розвитку, у центрі цієї трансформації лежить зміна самого об'єкта транскордонних операцій. Якщо традиційна електронна комерція фокусується на цифрових методах замовлення фізичних товарів, то цифрова торгівля послугами передбачає повний цикл створення та споживання вартості у цифровому середовищі [1].

Статистика Світової організації торгівлі підтверджує, що послуги, які надаються виключно цифровим шляхом, становлять понад 56% усього світового експорту послуг, демонструючи динаміку зростання,

Наукове видання
**ТРАНСФОРМАЦІЯ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ ТА ІНСТИТУТІВ У
НОВИХ ГЕОСТРАТЕГІЧНИХ РЕАЛІЯХ**

Матеріали XL Міжнародної науково-практичної конференції
молодих вчених та студентів

Том 2

20-21 квітня 2026 р.
(українською, польською, чеською та англійською мовами)

Електронне видання

ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля»
49000, м. Дніпро, вул. Січеславська Набережна, 18.
Тел. (056) 720-71-52, e-mail: k.rio@duan.edu.ua
Свідоцтво ДК № 5309 від 20.03.2017 р.